

TILL POLITKERNEN I KOMMUNSTYRELSEN OCH DESS UTVECKLINGSUTSKOTT

Tiskenleden förlamar Faluns utveckling och försenar klimatomställningen.

Det finns en uttalad ambition i förslaget till *Fördjupad översiktsplan för Falu tätort* att bygga fler bostäder i centrala delar av staden. Förtätning i centrum med närhet till transportnaven är en av nycklarna till att åstadkomma klimatvänliga resvanor, minska CO₂-utsläppen och minska resursslöseriet. Att försena omställningen till ett fossilfritt samhälle blir, **som alla vet eller borde veta**, mycket dyrt.

I planen föreslås återigen att man bygger en högbro över Tisken för att åstadkomma en förbifart. Planen för Tiskenleden tillkom för 24 år sedan i en tid när privatbilismen sågs som norm. Vägreservatet låser markanvändningen för ytterligare 20 år framåt. Det finns inte kommunal ekonomi för ett sådant projekt, med en kostnad på minst 800 miljoner. Och Trafikverket har heller inga planer på att bekosta en ny led. Planförslagets konsekvens är att man istället måste bygga nya bostäder i mer perifera områden. Det ger i sig upphov till mer trafik och blir i förlängningen ett motiv till att bygga den kostsamma vägen. **Den omedelbara vinsten för Falu kommun och dess invånare med att släppa marken fri är emellertid att vi slipper en onödig utglesning av staden.** Då kan vi istället bygga nya centralt belägna bostäder, som också gynnar handeln, sociala relationer och kultur.

Idag är projektet helt otidsenligt. Vi möter en framtid som innebär att vi går, cyklar och använder kollektiva transportlösningar. Inte bara tåg och buss utan också

system med självkörande bilar. Det minskar radikalt fordonsparken och trängsel på gatorna. Ytor som idag tas i anspråk för vägar och parkering kan användas för annat. Tiskens stränder och trafikkarusellen vid Korsnäsvägen mm kan ge plats för många, många fler bostäder än vad kommunen tror. Enligt Naturskyddsföreningens försiktiga beräkningar handlar det om minst 800 fler lägenheter i området mellan Regementet - Kvarnberget; järnvägsstationen - Origo - Slussen.

Kommunens förslag är i sammanhanget helt otillräckligt för att åstadkomma det som var planens ambition. Vi behöver därför ytterligare rådrum för en fördjupad och saklig diskussion om för- och nackdelar i den centrumnära utvecklingen. Den politiska viljan är avgörande och bör inte dikteras av mandatperiodens taktiska kompromisser. **Siktet ska vara inställt på den framtid som planen har till syfte att överblicka.**

Naturskyddsföreningen uppmanar våra politiker att:

- **ta bort vägreservatet för Tiskenleden i planen**
- **utvidga utredningsområdet enligt Naturskyddsföreningens förslag**
- **utred nya möjligheter till centralt belägna bostäder**

För Naturskyddsföreningen i Falun 2018 - 05 - 11

Anders Gottberg

Anna-Karin Axellie

Chris Bales

Läs vidare i: *Bilaga 20180510 Beskrivning och beräkning centrumnära förtätning i Falun.*

Beskrivning och exploateringsberäkning mm till Naturskyddsföreningens förslag för Korsnäsvägen, Slussen, Tisken, och Gruvgatan.

Syftet med skisserna är ge underlag för en diskussion om förtätning av centrum. Nya bostäder är i huvudsak inplacerade huvudsakligen i lägen på befintliga gråtor som idag är otidsenliga eller inte används effektivt. Placeringen ökar potentialen för klimatvänliga transportlösningar. Samtidigt minskar motiven för en utglesning av staden med ökat bilberoende som följd. Siktet är inställt på planperioden 20 år. Vi förväntar oss ändrade resmönster med cykel och kollektivtrafiklösningar. Dessutom radikalt mindre trängsel på vägarna genom ny fordonsteknik. Förslaget innebär fördelar ur ett klimatperspektiv, för centrumhandel och sociala relationer. Världsarvet tas bättre tillvara. Det är också en stor kostnadsbesparing för samhället.

Förslaget innebär även en minuspost i förhållande till kommunens förslag till fördjupad översiktsplan, nämligen att den gröna korridoren i Norslund försvinner. Gemensamt är förlusten av idrottsplatsen nedanför Regimentet och att de gröna ytorna på Kvarnbergets västsluttning respektive sydöstra Kvarnberget tas bruk för nya bostäder. Vi bedömer att förlusterna är små i förhållande till fördelarna med en sammanhållen stad.

Konsekvenser för den fördjupade översiktsplanen

En grundläggande förutsättning är att Tiskenreservatet tas bort. Dess för planeringen långtidsförklarande effekt upphör och mycket mark frigörs för nya ändamål. Det är också klokt att tillsvidare behålla "vägreservatet" för Slussenleden. Att inte släppa fram ny bebyggelse i dessa delar bör också kunna tillmötesgå eventuella krav från statliga myndigheter på redovisning av genomfartstrafikens framtida lösning.

Ytterligare en konsekvens av förslaget är att i den pågående översiktsplanprocessen för Falu tätort etc ange fortsatta utredningsinsatser för utvalda områden: 1) en sammanhållen utredningsprocess som omfattar Korsnäsvägen, "Slussenleden" (vägkorridoren från Origorondellen fram till Främbyvägen), delar av Kvarnberget och Tiskens norra strand (Strandvägen fram till Slussen, järnvägen och vägreservatet för Tiskenleden innefattas). 2) Gruvgatan mellan Gruvrondellen och Hyttgatan. **Se översiktskarta.**

Förslag till nya områden för bostäder

Korsnäsvägen. Exploateringsytorna för de nya bostadsområdena förutsätter att Korsnäsvägen byggs om till två filer och att sträckningen modifieras. Vidare att Tiskenledens utrymme kan användas. **Se även detaljerade kartor.**

Tiskens norra strand och Slussen. Strandvägen flyttas upp mot järnvägen och viss utfyllnad görs i Tisken. Kan överenskommelse göras med Trafikverket kan delar av spårområdet nyttjas för parkeringar eller annat. Stationsområdet med tillgång till parkeringar vid Tisken kan angöras från såväl söder som öster. Genomfartstrafik på

Strandvägen kan undvikas, samtidigt som boende har tillgång till båda passagerna. Vid Slussen kan, såsom även framgår av förslag till FÖP, kv Oljan norr om järnvägen och nuvarande byggmaterialmarknad söder om järnvägen omvandlas till bostadsområden. En buffertzona på 70 meter från järnvägen har tillämpats.

Västra Kvarnberget (Kvarnporten). Området mellan den före detta Domänverksanläggningen och Kopparvallen kan bebyggas med högre hus om befintligt vägreservat för Tiskenleden tas bort.

Kvarteret Sjöbotten (järnhandel mm) kan ge utrymme för nya bostäder.

Gruvgatan smalnas av från maximalt 4 filer till 2 och Gamla Gruvgatan tas bort. Det ger möjlighet att sluta bebyggelsen och skapa en bättre anpassning till den historiska stadskärnan med sitt rutnätsmönster. Stadens kontakt och samband med gruvan förstärks. Ett stort sår i stadsbilden kan lagas. Vidare kan man överväga att ta bort drivmedelsförsäljningen i området vilket ger utrymme för fler bostäder. **Se detaljkarta nedan.**

Beräkning av antal nya bostäder mm

Placeringen av ytor för bostäder är studerade med hänsyn till transportlösningar för cykel, kollektivtrafik och bil. Terrängförhållanden för inplacering av byggnader har beaktats liksom gestaltungsfrågor med hänsyn till omgivningen. Hänsynsavstånd till järnvägen enligt Länsstyrelsen vägledning för risker med farlig gods har varit bestämmande för omfattningen av föreslagna exploateringar. Givetvis måste en kommande riskutredning föregå kommande planarbete med hänsyn både till farligt gods och översvämningar. Även omlokalisering av verksamheter till förmån för bostäder i strategiska lägen måste belysas. I områden som berörs av närheten till järnvägen kan verksamheter förläggas. Dessa delar har inte närmare studerats.

Exploateringstalet varierar beroende på boendeform och den yta som är möjlig att använda med hänsyn till omgivande faktorer. Naturskyddsföreningen har genomgående satt låga exploateringstal för att visa nyttan med förslaget utan att för den skull överdriva. Den genomsnittliga lägenhetsytan har satts till 85 m², vilket givet ett schablontal för antalet lägenheter. Vid en jämförelse med kommunens redovisning för samma område ger Naturskyddsföreningens beräkning cirka 800 fler lägenheter. Vi antar då att kommunen kommer att komma fram till ungefär samma antal för i FÖP föreslagna men oredovisade byggnadsplatser runt Slussen, CircleK-macken och sydöstra Kvarnberget.

Beräkning av antal lägenheter med hänsyn till exploateringsyta och exploateringsgrad

Område	Area (område) m ²	BTA (byggnader) m ²	Exploaterings-tal	Lgh antal	Typ av bostad
Tisken	14200	7100	0,5	83	Flerbostadshus 2 vån/radhus

Järnaffären mm; Sjöbotten 1+2	13831	13800	1,0	162	Flerbostadshus 2 vån
<i>Korsnäsavägen/Regementsvägen</i>					
Idrottsplatsen, I*	33965	25500	0,75	300	Flerbostadshus 2- 4 vån
Kungsgårdsvägen, II	3428	3400	1,0	40	Flerbostadshus 4 vån
<i>Antal lägenheter för delområdet</i>				340	
<i>Korsnäsavägen/Norslund</i>					
Område I	4723	2350	0,5	28	Radhus/villor
Område II	2204	1100	0,5	13	
<i>Antal lägenheter för delområdet</i>				41	
<i>CircleK-tomten, Kv Kompaniet 4</i>					
	4865	4865	1,0	57	Flerbostadshus 2 vån
<i>Västra Kvarnberget **</i>					
	54467	43575	0,8	413	Flerbostadshus 2-4 vån
<i>Sydöstra Kvarnberget ***</i>					
	17100	8550	0,5	90	Flerbostadshus 2vån/radhus
<i>Slussen</i>					
Nedre Norslund; Kv Oljan	27000	21600	0,8	254	Flerbostadshus 2 vån
Hedins Trä; Kv Kungsgården	10100	5050	0,5	95	Radhus/villor
<i>Antal lägenheter för delområdet</i>				349	
<i>Övre delen av Gruvgatan****</i>					
Gruvgatan	4360	4360	1,0	51	Flerbostadshus 2 vån
Ok-Q8 tomten; Gruvfogden 2	2874	2870	1,0	34	
<i>Antal lägenheter för delområdet</i>				85	
Sammanlagt 1728 lägenheter enligt Naturskyddsföreningens översiktliga beräkning					

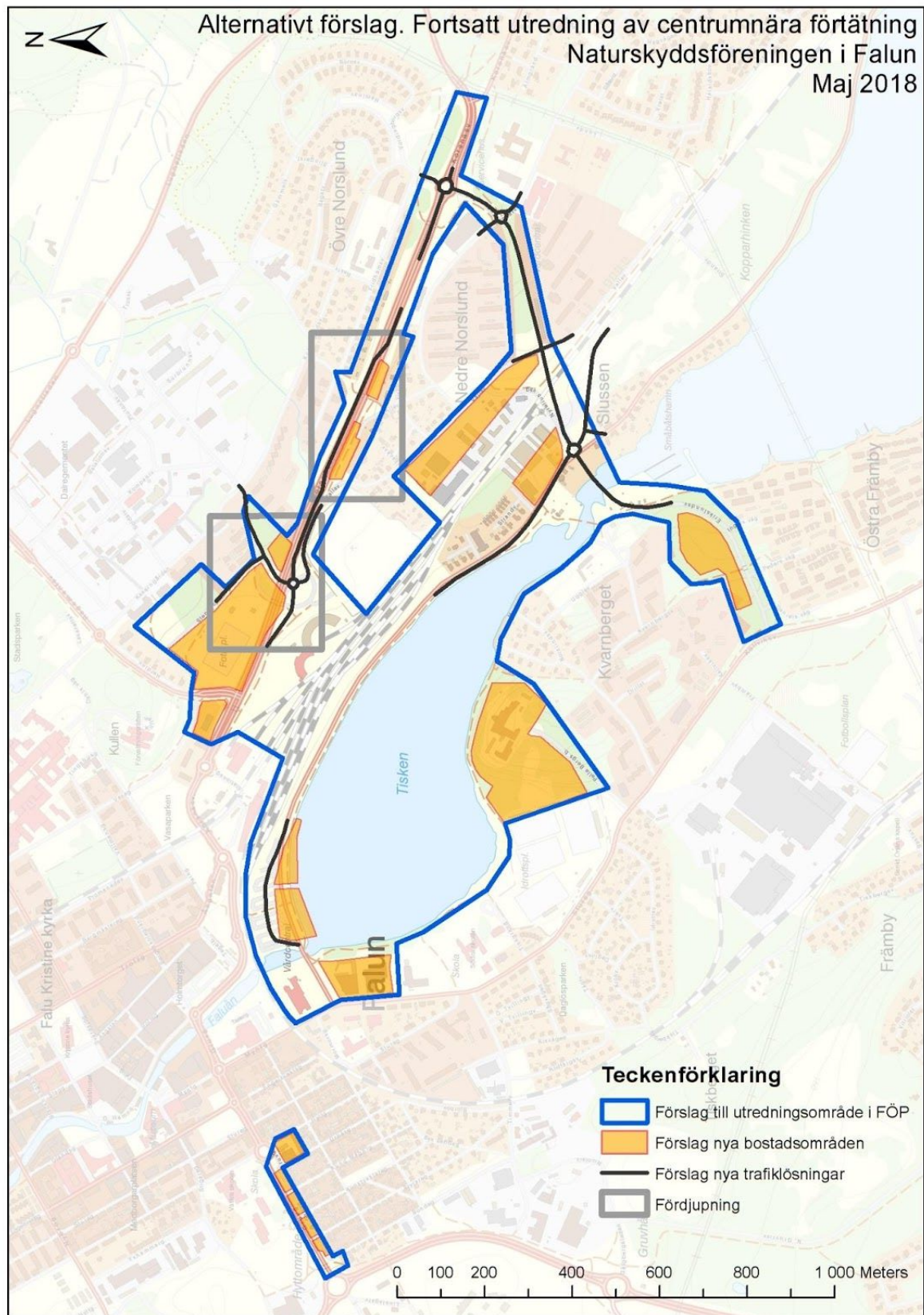
* Lägre byggnadshöjder i delar för att inte skymma Regementets byggnader. Kommunen har beräknat 200 nya lägenheter för Dalavallen. Naturskyddsföreningens område är större genom att delar av Surbrunnsmotet kan användas.

** Borttagande av vägreservatet ger möjlighet att öka exploateringsgraden. Vi antar att 350 fler bostäder kan få plats jämfört med kommunens förslag på 100-130.

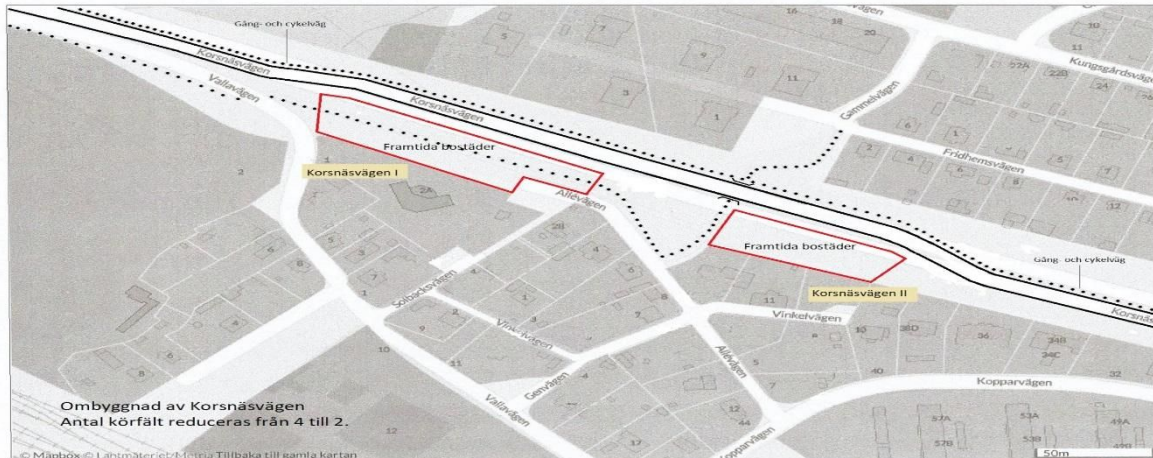
*** Området finns angivet i förslag till Fördjupad översiktsplan. För enkelhetens skull anger vi samma antal lägenheter som kommunen beräknat. Ny bostäder bör utredas med hänsyn till eventuell ökad trafik.

****15 tomter + OK-Q8 macken redovisas.

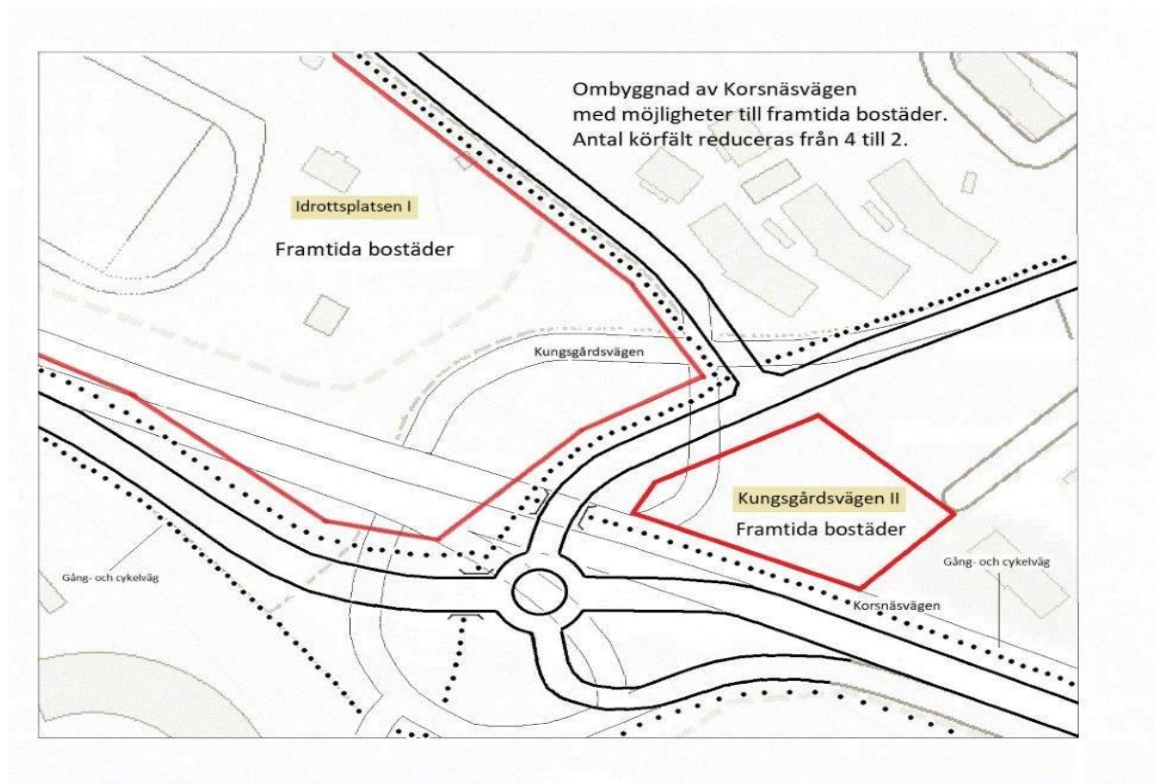
Förslag till utvidgat utredningsområde för centrumnära förtätning

Fördjupning: Trafiklösning för Korsnäs vägen; Norslund

Fördjupning: Trafiklösning för Korsnäs vägen; Surbrunnsmotet

Nya bostäder längs Gruvgatan

